

Μελέτη επιπτώσεων των Ευρωπαϊκών Συναντήσεων των Ατόμων που βιώνουν Φτώχεια

Από τον Danielle Dierckx

Περίληψη , Ιανουάριος 2011

1) Ο σκοπός της μελέτης

Η μελέτη επιπτώσεων σαν στόχο έχει να αποτιμήσει την αποτελεσματικότητα των Ευρωπαϊκών Συναντήσεων των Ατόμων που βιώνουν φτώχεια. Η έρευνα βασίζεται σε 4 άξονες, δίνοντας έμφαση στην επίδραση των Συναντήσεων: στα άτομα που βιώνουν φτώχεια, στην κοινωνία των πολιτών, στις πολιτικές που εφαρμόστηκαν και στους υπεύθυνους για την χάραξη πολιτικών. Επιπρόσθετα αξιολογήθηκε και διαδικασία συμμετοχής στις συναντήσεις. Η έρευνα διενεργήθηκε από 79 παλαιότερους συμμετέχοντες στις συναντήσεις από το 2001 μέχρι σήμερα.

2) Γενική επίδραση των συναντήσεων

Η μελέτη ξεκίνησε με κάποιες γενικές ερωτήσεις σχετικά με την επίπτωση των συναντήσεων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι συναντήσεις για το 80% αυτών που απάντησαν πρόσφεραν καλύτερη κατανόηση των καταστάσεων σχετικά με τα άτομα που βιώνουν φτώχεια. Επικεντρώνοντας στον αγώνα ενάντια στην φτώχεια, 80% των υπευθύνων για την χάραξη πολιτικών ανέφερα ότι έχουν μάθει περισσότερα σχετικά με τον τρόπο καταπολέμησης της φτώχειας και διαφοροποιήθηκε η δράση τους μετά τη συμμετοχή τους στις συναντήσεις. Επίσης τα άτομα που βιώνουν φτώχεια και συμμετείχαν έχουν επηρεαστεί από τις συναντήσεις: 58% από αυτούς άλλαξαν τον τρόπο δράσης τους μετά τη συμμετοχή τους σε αυτές.

3) Έχουν οι συναντήσεις επίδραση στα άτομα που βιώνουν φτώχεια?

Προκειμένου να καταμετρηθεί η επίδραση των συναντήσεων τα άτομα που βιώνουν φτώχεια, τέθηκαν τα παρακάτω ερωτήματα:

- Οι συναντήσεις συνεισέφεραν στην προσωπική ανάπτυξη των συμμετεχόντων σε αυτές ατόμων που βιώνουν φτώχεια?
- Οι συναντήσεις ανέπτυξαν την αίσθηση της αλληλεγγύης μεταξύ των ατόμων που βιώνουν φτώχεια?
- Οι συναντήσεις ενίσχυσαν την ευαισθητοποίηση σχετικά με το ότι η φτώχεια είναι κοινωνικό πρόβλημα και όχι (μόνο) ένα προσωπικό ζήτημα?

Πιο συγκεκριμένα τα αποτελέσματα αφορούν την προσωπική ανάπτυξη. Το 88% των ατόμων που βιώνουν φτώχεια κέρδισε αυτοπεποίθηση, ένιωσαν οι ίδιοι περισσότερο κινητοποιημένοι, λιγότερο απομονωμένοι, ότι έχουν υποστηριχθεί σε συναισθηματικό επίπεδο και ότι έχουν αναπτύξει νέες δεξιότητες.

Με το να επικοινωνούν στη διάρκεια των ευρωπαϊκών συναντήσεων, τα άτομα που βιώνουν φτώχεια, συνειδητοποίησαν ότι η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός είναι παρούσες καταστάσεις σε όλη την Ευρώπη και ξεπερνούν τις προσωπικές – ατομικές καταστάσεις. Η πραγματικότητα ότι η φτώχεια υπάρχει παντού, και ότι πολλά προβλήματα φαίνονται να είναι κοινά, δημιουργεί ένα συναίσθημα αλληλεγγύης μεταξύ των συμμετεχόντων. Το 83% των ατόμων που βιώνουν φτώχεια απαντούν ότι η αλληλεγγύη μεταξύ των ατόμων και των κρατών αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια των συναντήσεων. Επίσης η διαδικασία μάθησης αναπτύχθηκε με την ανταλλαγή δυσκολιών, προβληματισμών και καλών πρακτικών σχετικά με την επίλυση αυτών των προβλημάτων.

4) Οι συναντήσεις έχουν επίδραση στις οργανώσεις και τα ιδρύματα της κοινωνίας των πολιτών?

Ήταν οι συναντήσεις χρήσιμες για τους φορείς και τα πρόσωπα της κοινωνίας των πολιτών? Οι συναντήσεις ανέπτυξαν τον κοινωνικό διάλογο σχετικά με τον αγώνα ενάντια στη φτώχεια? Οι συναντήσεις ανέπτυξαν φορείς και πρόσωπα της κοινωνίας των πολιτών να δράσουν ενεργά στον αγώνα για την καταπολέμηση της φτώχειας? Δημιουργήθηκαν συνεργασίες και δίκτυα συνεργασίας από τις συναντήσεις?

Το 56% αυτών που συμμετείχαν στην έρευνα αναφέρουν ότι οι συναντήσεις είχαν πολύ μεγάλη απήχηση στην κοινωνία των πολιτών που αγωνίζεται ενάντια στην φτώχεια. Ένα πολύ σημαντικό θετικό αποτέλεσμα των συναντήσεων είναι ότι αναπτύχθηκαν νέοι οργανισμοί καταπολέμησης της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σε διάφορες χώρες. Επίσης αναπτύχθηκε η συνεργασία μεταξύ ήδη υπάρχοντων οργανισμών στην ίδια χώρα. Αυτό έγινε κατανοητό με διάφορους τρόπους, για παράδειγμα μέσω της οργάνωσης μιας κοινής διαδικασίας προετοιμασίας της συμμετοχής στην Ευρωπαϊκή Συνάντηση των Ατόμων που βιώνουν φτώχεια. Απογοητευτικό είναι το γεγονός ότι το 51% των απαντήσεων καταγράφει μικρή επίδραση στην ανάπτυξη δημόσιου διαλόγου.

5) Οι συναντήσεις έχουν επίδραση σε Ευρωπαϊκές και Εθνικές πολιτικές και στους ανθρώπους που χαράσσουν πολιτικές?

Οι συναντήσεις κινητοποίησαν ανθρώπους που χαράσσουν πολιτικές στον αγώνα ενάντια στη φτώχεια περισσότερο και καλύτερα? Οι συναντήσεις ανέπτυξαν τη συμμετοχή των ατόμων που βιώνουν φτώχεια στην χάραξη πολιτικών? Οι συζητήσεις και οι προτάσεις των συναντήσεων μετατράπηκαν σε πολιτικές?

Παραθέτουμε μερικά από τα πιο σημαντικά ευρήματα:

Το 50% των ανθρώπων που χαράσσουν πολιτικές πιστεύουν ότι η επίδραση στη διαμόρφωση πολιτικών ήταν παραγωγική αντίθετα το 75% των ατόμων που βιώνουν φτώχεια δεν πιστεύουν ότι υπήρξε κάποια επιρροή στις ανάπτυξη πολιτικών σχετικά. Αν υπήρξε οποιαδήποτε επιρροή, ήταν με την τοποθέτηση της φτώχειας στην πολιτική ατζέντα και η αύξηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με την «φτώχεια στην πραγματική ζωή» όπου για τους ανθρώπους που χαράσσουν πολιτικές συχνά είναι κρυμμένη ανάμεσα σε στατιστικές και αριθμούς.

Η μεγαλύτερη επιρροή καταγράφεται στην αύξηση της συμμετοχής ατόμων που βιώνουν φτώχεια στην διαδικασία σχεδιασμού πολιτικών. Οι συναντήσεις έχουν αυξήσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με την αξία της συμμετοχής των ατόμων που βιώνουν φτώχεια και έχουν επιφέρει βελτιώσεις στην συμμετοχή των κρατών- μελών, σαν μέρος μιας γενικότερης διαδικασίας κοινωνικής ένταξης σε Ευρωπαϊκό επίπεδο και σε επίπεδο κρατών- μελών.

6) Πως μπορεί να ενισχυθεί η συμμετοχή στις ευρωπαϊκές συναντήσεις ?

Ένα τέταρτο θέμα μελέτης επικεντρώθηκε στην οργάνωση των συναντήσεων. Επειδή/καθώς η συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μελών παίζει σημαντικό ρόλο στην φιλοσοφία αυτών των συναντήσεων, διενεργήθηκε αξιολόγηση της διαδικασίας συμμετοχής στις συναντήσεις.

Στο σύνολο/ γενικά η διαδικασία συμμετοχής αξιολογήθηκε ως εξαιρετικά επιτυχής. Θετικά στοιχεία που αναφέρθηκαν ήταν η συμμετοχή ανθρώπων με υψηλά κίνητρα, η χαμηλής έντασης εργασία, η καλή προετοιμασία και η έλλειψη εμποδίων συμμετοχής λόγω γλώσσας ή άλλων. Αρνητικά στοιχεία ήταν ότι κάποιοι από τους συμμετέχοντες είχαν αρκετά υψηλές προσδοκίες και ότι περισσότεροι πολιτικοί θα έπρεπε να είναι παρόντες.

7) Η σημασία της ένταξης των Ευρωπαϊκών συναντήσεων στην ευρύτερη ευρωπαϊκή πολιτική ένταξης

Στα αποτελέσματα της έρευνας, εντοπίστηκαν πολλά στοιχεία προκειμένου να βελτιωθεί η επίδραση των συναντήσεων. Παρά τα αποτελέσματα αυτά, έγινε ξεκάθαρο ότι προκειμένου να ενδυναμωθεί ο αγώνας ενάντια στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, η συμμετοχή των ατόμων που βιώνουν φτώχεια δεν μπορεί ποτέ να είναι περιορισμένη μόνο στην Ετήσια Ευρωπαϊκή Συνάντηση των Ατόμων που βιώνουν Φτώχεια, ανεξάρτητα από το πόσο καλά οργανωμένες είναι οι διαδικασίες προετοιμασίας και μεταπαρακολούθησης σχετικά με αυτές.

Η μελέτη υποδεικνύει ότι αυτό που προσέδιδε πραγματική αξία στις συναντήσεις αυτές ήταν ότι οι ίδιες οι συναντήσεις, η προετοιμασία και η μεταπαρακολούθηση των συναντήσεων ήταν μέρος και συνεισέφεραν σε μια ευρύτερη στρατηγική, δηλαδή την στρατηγική της Λισσαβόνας και πιο συγκεκριμένα την Ανοιχτή Μέθοδο Συντονισμού στην κοινωνική ένταξη και προστασία. Η εξασφάλιση της ενεργούς συμμετοχής των ατόμων που βιώνουν φτώχεια μέσα στην ευρύτερη ευρωπαϊκή στρατηγική ένταξης ήταν ξεκάθαρα η αρχική πρόθεση της Βελγικής προεδρίας όταν υποκίνησε αυτές τα Ευρωπαϊκές Συναντήσεις. Η μελλοντική ανάπτυξη των συναντήσεων δεν μπορεί να είναι αποκομμένη από την ευρύτερη ευρωπαϊκή στρατηγική ενάντια στην φτώχεια.